

Oponentský posudek na bakalářskou práci RENÁTY KOUŘILOVÉ *Vývoj města Mariánské Lázně od vzniku po současnost*

Předložená práce si klade za cíl přehlédnout a sumarizovat historii Mariánských Lázní v kontextu tepelského panství od jejich historických počátků až po dnešek. Jde podle mého názoru o téma z velké části vyčerpané a ani sama kandidátka nepřináší mnoho nového. Po heuristické stránce je práce poměrně poctivá – alespoň co se publikované literatury a webových zdrojů týče – nicméně interpretační stránka zcela chybí. V tom se skrývá zásadní slabina předložené práce, ale snad i jistý přínos, totiž že sumarizuje prakticky veškeré běžně dostupné informace z různých zdrojů.

V úvodu kandidátka vysvětluje vztah Mariánských Lázní k nedalekému klášteru Teplá, vyjmenovává nejvýznamnější osobnosti, které se na založení a provozu lázní podílely, a podává rovněž přehled o struktuře práce samé. V další části se pak věnuje použitým pramenům a metodice práce s nimi. Po stránce pramenné se v drtivé většině jedná o zdroje již publikované. Z nepublikovaných pramenů – přestože jejich seznam na konci práce není krátký – kandidátka příliš necituje a využívá z nich především kurlistů, tj. seznamů lázeňských hostů.

Seznam publikovaných pramenů a použité odborné literatury je poměrně dlouhý a práce je po této stránce poctivá a vyčerpávající. Kandidátka z uváděné literatury skutečně vychází a informace v drtivé většině případů poctivě cituje. Text tak skládá z většího množství zdrojů, a ačkoli nepřináší prakticky žádné nové poznatky, její kompilace poslouží jako informačně hutný přehled. K práci je rovněž připojena bohatá obrazová příloha, jež dobře ilustruje růst, proměny i současnou podobu Mariánských Lázní.

Po metodické stránce kandidátka postupuje chronologicky, přičemž začíná základním přírodně-geografickým přehledem, pokračuje stručným vylíčením dějin kláštera Teplá, a to včetně obsáhlé (snad až příliš) podkapitoly o životě blahoslaveného Hroznaty, dále se věnuje zmínkám o léčivých pramenech na tepelském panství před založením lázní a plynule přechází k dějinám lázní samých. Chronologickou linku přerušuje biografickými medailony jednotlivých osobností, jež se na založení a provozu lázní podílely – opata Karla Kaspara Reitenbergera, lékaře Josefa Nehra, zahradníka Václava Skalníka a dalších. Tuto strukturu zachovává i v dalších kapitolách, k nimž dále přiřazuje podkapitoly o významných lázeňských hostech – Frédérikovi Chopinovi, Johannu Wolfgangu Goethovi, britském králi Eduardu VII. a dalších.

Jak jsem již zmínil výše, interpretačně se práce hodnotit prakticky nedá – kandidátka neinterpretuje. Kde má k dispozici publikované zdroje, tam informace z nich získané použije. Kde jsou informace strohé, tam je práce informačně řidší. Dá se říci, že kandidátka „klouže“ výhradně po povrchu a pod něj nezabíhá prakticky nikdy. Práce je tedy čirým kompilátem a novou informaci jsem zaznamenal jedinou – kandidátka opravuje literaturou chybně přejímaný údaj o počtu sloupů na lázeňské kolonádě. Je to škoda, protože téma Mariánských Lázní skýtá, i přes zdánlivou vyčerpanost, poměrně hodně možností – např. okolnosti nuceného odchodu opata Reitenbergera do Wiltenu nebo problematika soužití Čechů a Němců ve městě.

Chyb se kandidátka nevyvarovala ani po stránce formální a věcné. Z nejvýznamnějších uvádím:

- Zcela chybějí údaje o uložení a dostupnosti použitých pramenů, signaturách atd.
- Postrádám údaje o datu posledního použití internetových zdrojů.
- Kandidátka vůbec neuzivá zkrácených citací ani další údajů obvyklých v poznámkovém aparátu (*tamtéž* apod.)
- Kandidátka by měla v úvodu vysvětlit, proč a jak se rozhodla užívat počeštěných forem jmen osob, jejichž mateřštinou byla prokazatelně němčina (Karel Kašpar Reitenberger

- × Karl Kaspar Reitenberger apod.) Jiná jména naproti tomu nepočestuje (Anton Franz Dittrich, str. 33 aj.)
- Formy vlastních jmen v práci kolísají – britský král je jednou Edward VII., podruhé Eduard VII. (a to dokonce na téže straně 72), rakouský císař se jednou jmenuje Franz Josef I. (str. 55), podruhé František Josef I. (str. 73).
 - Kapitola o bl. Hroznatovi je dle mého názoru zbytečně dlouhá a k tématu disparátní.
 - Domnívám se, že o Goethově státním pověření v Sasko-výmarsko-eisenašském vévodství nelze mluvit jako o práci „*ve státní samosprávě*“.
 - Kandidátka porůznu komolí cizí slova a vlastní jména – „Diezenhofer“ (str. 15), „vícekancléř“ (str. 25), „miscelanea“ (str. 18).
 - Za nejzávažnější považuji tyto věcné chyby a omyly:
 - „*Po vyhlášení samostatného československého státu prohlásili němečtí nacionalisté Sudety za samostatnou provincii ‚Deutsch-Böhmen‘ a plánovali její připojení k Německu. Tento pokus o odtržení našeho pohraničí však nebyl realizován poté, co Sudety obsadila česká vojska a oblast byla právoplatně uznána za součást Československé republiky*“ (str. 76) – Studentka závěrečného ročníku oboru dějepis by neměla takto svobodně nakládat s ožehavým označením „náš“ ani s geografickým termínem Sudety, a naopak by měla uvádět tu skutečnost, že ačkoli konečným záměrem bylo nepochybně připojení Deutsch-Böhmen i dalších oblastí k Německu, deklarovali němečtí politici v českých zemích jednotu s nově vznikajícím Rakouskem, tj. Deutsch-Österreich.¹
 - „*Zavraždění profesora Lessinga bylo první politickou vraždou v Československu vůbec a narušilo pověst Mariánských Lázní jako neutrálního města, kde vedle sebe bez problémů korzují lidé různých národností a různého náboženského a politického smýšlení.*“ (str. 79) – Domnívá se kandidátka, že zavraždění Aloise Rašína nebylo politickou vraždou?
 - „*Po podepsání Mnichovské dohody byly (sic!) ze Sudet a tedy i z Mariánských Lázní vyháněni čeští obyvatelé, Židé byli přímo zatýkáni.*“ (str. 79) – Problém odchodu a vyhánění Čechů z území odstoupených v roce 1938 nacistickému Německu je podstatně složitější a studentka dějepisu by jej rozhodně neměla odbýt jedinou větou, navíc v duchu tradičních národních mýtů.

Co se týče úpravy a stylistiky, práce je sestavena pečlivě a kandidátka píše obstojnou češtinou bez většího množství překlepů či pravopisných chyb. Po odstranění zmíněných nedostatků a opravení některých dalších, méně závažných pochybení, by snad mohla dobře posloužit jako základní informační kompendium pro turisty, lázeňské hosty či další zájemce o mariánskolázeňské dějiny.

Přes veškeré uvedené výhrady práci doporučuji k obhájení jako práci bakalářskou a navrhuji hodnotit ji stupněm dobře.

V Praze dne 16. 5. 2011

.....
Mgr. Robert Skopek

¹ Srov. např. Seibt, F., Německo a Češi, Academia, Praha 1996, str. 238.